

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

υπντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και τη Κρήτη δρ. 10. Για τὸ ἔξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Γιὰ τις ἐπαρχίες δεχόμεστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἂ δὲν προπλερώσει τὴ συντρομή του.

ΣΟ λεφτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίσκια, και στὶς ἐπαρχίες στὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

Παραρράφια

ΔΗΛΩΣΑΜΕ και ξαναδηλώσαμε, κι ἀναγκαζόμεστε και σήμερα νὰ δηλώσουμε ἀκόμα μιὰ φορά, πὼς ὁ «Νουμάς» εἶναι ὄργανο τοῦ δημοτικιστικοῦ ἀγώνα και τῆς λεύτερης σκέψης κ' ἐπειδὴ ἀνάμεσα στοὺς δημοτικιστὲς ὑπάρχουν και σοσιαλιστὲς κ' ἐθνικόφρονες και δὲν ξέρουμε και τί ἄλλο ἀκόμα, ὁ «Νουμάς» τὸ θεωρεῖ χρέος του νὰ φέρει λεύτερη τὴ συζήτηση, φυλάττοντας γιὰ τὸν ἑαυτὸ του τὸ δικαίωμα νὰ λέει σὲ τοῦτη τὴ στήλη, ἢ ἄλλοῦ, τὴ δική του τὴν γνώμη.

Ἀκολουθώντας τὴν ἀρχὴ αὐτὴ ὁ «Νουμάς» δὲν μποροῦσε νὰ ρηθῆι στὸν κ. Χ. Γιαννιὸ νὰ μιλήσει γιὰ τὴν καινούργια πολιτικοκοινωνική μελέτη τοῦ Ἰδα «Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς», κρίνοντάς τὴνε ἀπὸ τὴ σοσιαλιστικὴ ἄποψη, ὅπως δὲν ἀρνήθηκε και στὸν ποιητὴ Ἄγγελο Σικελιανὸ πὸυ τοῦτάξε γιὰ τοῦτο τὸ φύλλο, και ἴσως τὸ στείλει γιὰ τίλλο, ἄρθρο, φυσικά ὄχι σοσιαλιστικὸ, γιὰ τὴν ἴδια τὴ μελέτη.

Μιὰ παρατήρηση μοναχὰ ἔχουμε νὰ κάνουμε στὸ φίλο τὸ Γιαννιὸ. Τὸ ν' ἀπλώνεις ἕνα βιβλίον πάνω σὲ μιὰ ὁποιαδήποτε ἰδεολογία και νὰν τὸ κρίνεις, εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νὰν τ' ἀπλώνεις πάνου στὸ κρεβάτι τοῦ Προκρούστη. Ὅταν τὸ βιβλίον εἶναι κοντὸ, τὸ τραβᾶς γιὰ νὰ μακρύνει, κι ὅταν εἶναι μακρὸν τὸ πετσοκόβεις γιὰ νὰ κοντύνει. Ἀπὸ ἕνα τέτοιο κρεβάτι οὔτε ἕνα βιβλίον οὔτε ἕνας ἄθρωπος μποροῦνε νὰ βγοῦνε ἀκολόβιστοι.

ΝΑ μᾶς συμπαθεῖ ὁ κ. Γιαννιὸς, μὰ σὰ μιλάμε γιὰ τὸν Ἰδα, βλέπουμε μπροστά μας τὸ συγγραφεῖα κι ὄχι τὸν

πρεσβευτὴ. Ὅπως κι ὁ Ἰδας, γράφοντας τὰ βιβλία του, ἀφίνει τὸ διπλωματικὸ του τρικαντὸ στὴ ντουλάπα του μέσα, νὰ μὴ σκονίζετα. Δὲ θέλουμε, βλέπετε, νὰ ποῦμε πὼς εἶναι ἀσέβεια νὰ κρίνεις τὸ συγγραφεῖα Ἰδα ὡς πρεσβευτὴ.

Ἐπειτα και τᾶλλο. Μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ ὡς ἱμπεριαλιστὴς ὁ Ἰδας, ὁ Βενιζέλος, ἢ ὅποιος ἄλλος Ἕλληνας πολιτικὸς, ὅταν ὁ πόλεμος ἐπιβάλεται ὄχι ὡς κατᾶχτηση, μὰ ὡς ἀπολύτρωση Ρωμιῶν πὸυ στενάζουν κάτω ἀπὸ τυραννική πατοῦνα;

Ἄν αὔριο ἀναγκαστεῖ ἡ Ἑλλάδα νὰ ξαναπολεμηθεῖ μετὴν Τουρκία, θὰ κάνει τὸν πόλεμο γιὰ ἱμπεριαλιστικὸ σκοπὸ; Ὁ ἄγιος διωγμὸς τῆς Θράκης και τῆς Μινασίας, οἱ σφαγές, οἱ ἀτίμωσες και τᾶλλα Τούρκικα ἀτιμοκαμώματα, προκαλοῦνε τὸν πόλεμο, και ὄχι ὁ ἱμπεριαλισμὸς.

Ἄλλοίμονο! Τὸ κρεβάτι τοῦ Προκρούστη πάντα!

ΚΑΛΑ, τὸ ξέρουμε, τὸ μολογοῦμε, τὸ φωνάζουμε και τὸ φωνάζουμε πὼς ὁ πόλεμος εἶναι ἄρνηση στὸν ἀθροπισμὸν κι ὄχι μοναχὰ στὸν πολιτισμὸν, πὼς και Τούρκο νὰ σκοτώνεις, ἀνθρωποκτονία κάνεις, πὼς... πὼς... πὼς... Καλὰ και ἅγια αὐτὰ. Μὰ σὰ σὲ σκοτώνουνε; Και σὰ σκοτώνουν τὸν ἀδερφό σου: Νὰ καθίσεις και τότε μετὰ σταυρωμένα τὰ χέρια;

Ὁ φίλος Γιαννιὸς θέλει νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν ἐποχὴ τοῦ «Σφάξε με, Ἄγά μου, ν' ἀγιάσω».

Κι ὅμως και στοὺς δυὸ πολέμους πολέμησε ὡς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς. Κρίμα πὸυ μόνο τὴν τύχη εἶδε νὰ νικαίει κι και ὄχι τὴν παληκαριά. Κ' ἔτσι θάνα. Αὐτὸς, ὡς φανατικὸς σοσιαλιστὴς, θᾶβλεπε τοὺς ἄντρες πὸυ διοικοῦσε νὰ σταυροκοπιόντανι μπρὸς στὰ Τούρκικα βόλια και στὶς Βουργάρικες ὀβίδες, και νὰ μὴ ρήχνουνε ντουφεκιά. Κ' ἔτσι θὰ εἶδε μόνο τὴν τύχη νὰ νικαίει. Και τὸν πιστεύουμε.

Ὡστόσο δὲν ἀξίζει νὰ φαιρέσει και τις τὴ χαρὰ τῆς παληκαριάς σὲ κείνους πὸυ σκοτωθῆκανε και σὲ κείνους πὸυ γυρίζουνε σακατεμένοι στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας.

Και σταματοῦμε γιὰ τὴν ὥρα.

ΓΠΑΡΝΕΙ κάποιος κύριος Φωτιάδης στὴν Ἀθήνα, πὸυ εἶταν πρῶτα φούρναρης, και πὸυ βγάξει τώρα κάπια «Σημιαία», κι ὁ κύριος φούρναρης και Φωτιάδης αὐτὸς βγαίνει τώρα μέρες και μέρες ταχτικά κάθε πρωὶ και ἀεμίξει τὴ μοντζουρωμένη «Σημιαία» του, βρῖζοντας χαμᾶλικα τοὺς δημοτικιστάδες, ἀποκαλώντας «οὔτιδανὸ» τὸ Δελμοῦζο, «ἐναγεῖς» τοὺς ἐφέτες τ' Ἀναπλιῶν, και χαλνώνοντας τὸν κόσμον μετὴν ἀνόητη ἐλπίδα πὼς μ' αὐτὰ και μ' αὐτὰ θὰν τὰ καταφέρει νὰ δώσει κυκλοφορία στὴ φημερίδα του.

Τὸ μόνο πὸυ καταφέρει ἴσαμε τώρα ὁ κ. Φούρναρης εἶναι νὰ καταγγεληθεῖ γιατί ἔβρισε τὸ Δικαστήριον πῦβγαλε τὴ ἀθωωτική ἀπόφαση γιὰ τὸ Δελμοῦζο. Μὰ νὰ σὰς ποῦμε τὴν μαυραλήθεια και ἡ τιμὴ αὐτὴ δὲν τᾶξιζε. Μόνον ἡ σιωπὴ κ' ἡ περιφρόνηση.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ λοιπόν εύκολα νά πάρουμε και τήν Πόλην Ὁ Ψυχάρης τὸ εἶπε :

— Θὰ πάρουμε τήν Πόλην καὶ θὰ κυριαρχήσουμε στὴ Μεσόγεια ἅμα στὴν ἐπίσημη τὴ γλώσσα ἢ «Ἑλλάς» γραφῆ «Ἑλλάδα» καὶ ὁ «Βασιλεὺς» γραφῆ «Βασιλιάς».

Νά, τὸ μυστικό. Ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας, ν' ἀγκαλιάσουμε τὴ δημοτικιστικὴ ἰδεολογία, νά τὴν κάνει τὸ ἐπίσημο Κράτος σημαία του καὶ ἡ Πόλη δική μας.

Πολὺ σίγουρο καὶ πολὺ ἀπλὸ τὸ μέσο. Κι ὅμως ἀκόμα νὰν τὸ νιώσουμε!

Ο ΨΥΧΑΡΙΣ ρώτησε στὴν πέτρα κάπιο ψαρά ἂν τὰ ψάρια τὰ λένε καὶ ἄλλιως, γιὰ ν' ἀκούσει ἀπὸ τὸ στόμα των πὼς ὁ δάσκαλος στὸ σχολιο τοὺς μάθαινε πὼς τὰ ψάρια λέγονται κοὶ ἰχθῦς.

Τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ γράφτηκε στὴν «Ἔστια» καὶ ὁ κ. Πῶπ τὴν ἄλλη μέρα βγῆκε στίς «Ἀθῆναι» καὶ φώναξε πὼς εἶναι ντροπὴ ἕνας γλωσσολόγος νά μὴν ξέρει καὶ νά ρωτᾷ ἕνα ψαρά γιὰ νά μάθει πὼς τὰ ψάρια τὰ λένε καὶ ἰχθῦς.

Τί Ἀθηναϊκὴ μπουνταλοσύνη, Θέ μου!

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΦΟΣ!

Ἰκρέμισμα. Ἐπανάσταση. Λευτέρωμα. Μπρόσας νεοί! Ἐμπρός! Θέλουμε νά σας ἀκολουθήσουμε. Μα πὼς θὰ μπεῖ μπροστα νά τον ἀκολουθήσουμε; Καὶ πὼς θὰ μας πᾶει, γιὰ νά τον ἀκολουθήσουμε; Ὁ κόσμος δε σας νιώθει· πὼς θέλετε νά σας ἀκολουθήσει; Μιλήστε λοιπὸν λόγια σταράτα στον κόσμο!

Ἀναγέννηση τῆς Τέχνης. Μα πᾶ εἶναι ἡ Τέχνη σας; Γιὰ πῶν εἶναι ἡ Τέχνη; Μιλάτε, γράφετε γιὰ τοὺς πολλοὺς ἢ γιὰ τοὺς λίγους; Εἴσατε συμβολιστές, εἴσατε αριστοκράτες! τί ὠφελεῖ ἀν γράφετε στὴ γλώσσα του λαοῦ σας; Κατεβῆτε λοιπὸν νά τον πάρετε ἀπὸ τὸ χέρι νά τον υψώσετε σιγά σιγά! Καὶ νά του πείτε:

— Κοίταξε τούτο τί ὠραίο πού εἶναι! Κι' εἶναι ὠραίο, γιὰτι εἶναι ἀληθινὸ. Κι' ὅτι εἶναι ἀληθινὸ εἶναι κι' ὠραίο κι' εἶναι κι' ἠθικὸ. Γίνου καὶ συ ἠθικός! — Ἀνθρωπέ μου, εἶσαι δυστυχῆς, γιὰτι λες ψέματα, σκέφτεσαι ψέματα, ζεις ψέματα, ἀγαπᾶς ψεύτικα, γελάς ψεύτικα καὶ κλαῖς ψεύτικα. Εἶσαι οὐλάκκαρος ἕνα ψέμα μέσα σὲ χιλιάδες χιλιάδων ψέματα. — Τί κάθεται καὶ παπαγαλιζεῖς λέξεις καὶ λόγια δίχως ἔννοια, σὲ φωνογράφος; Τί κλείνεις τὰ μάτια καὶ ψάχνεις με τὰ χέρια σου, σαν τυφλός; — Ἀνθρωπέ μου, ἀνοίξε τὰ μάτια καὶ δεξ γύρω σου τὴ ζωὴ καὶ κοίταξε τὴ ζωὴ καλά. Καὶ σαν τὴ δεῖς τὴ ζωὴ καλά με τὰ μάτια σου, τὴν ἀληθινὴν ζωὴν,

ζήσε τὴν! Ζήτησε νά γίνεις εὐτυχῆς καὶ θὰ γίνεις καὶ ἠθικός. Μὴν πεις πια πὼς θέλεις νά εἶσαι δυστυχῆς, γιὰτι θὰ εἶσαι ἀνήθικος! — Μα πρόσεξε καλά μὴ γελαστεῖς! ἔλα νά σ' ὀδηγήσω νά γνωρίσεις τὴ ζωὴν, γιὰ νά μάθεις τί θὰ πει ἠθικὴ, τί θὰ πει εὐτυχία. Το ξέρεις; Νομίζεις πὼς το ξέρεις! Μ' ἀκουσέ με νά δεῖς πὼς δὲν το ξέρεις. Μὴ σου φαίνεται παράξενο! Σου φαίνεται παράξενο, γιὰτι δὲν ἀκουσες, φτωχέ μου, ποτε τὴν ἀλήθεια ἀπὸ κείνους πού ἔπρεπε νά σε διδάξουν. Ἐχεις ἀφεντικά, δὲν ἔχεις πατέρες, ὀρφανέ μου. — Καὶ τ' ἀφεντικά σου εἶναι τυφλοὶ, πού μόνο τόσο βλέπουνε, ὅσο τοὺς χρειάζεται γιὰ νά μποροῦνε νά σε τυφλώσουν ολότελα. Γιὰτι τόσο βλέπουνε, πού δε νιώθουν πὼς δὲν μποροῦνε νά ζήσουν ἀληθινὰ εὐτυχισμένοι, ὅσο γυρεύουνε νά εἶναι ἀφεντικά σου. Καὶ τ' ἀφεντικά σου εἶναι τυφλοὶ, πού μόνο τόσο βλέπουνε, ὅσο τοὺς χρειάζεται νά νιώθουνε πὼς σὺ εἶσαι ὁ ἀφέντης, ναι πὼς σὺ ὁ σκλάβος τοὺς εἶσαι ὁ Κύριός τοὺς· καὶ σε φοβοῦνται, σε τρέμουνε καὶ σ' ἀπατοῦνε. Σὺ εἶσαι ὁ σκλάβος καὶ σὺ ὁ ἀφέντης! Σκλάβος τοῦ εαυτοῦ σου καὶ ἀφέντης τοῦ εαυτοῦ σου! Κι' ἔχεις ὅλα τὰ κακά τοῦ ἀφέντη καὶ ὅλα τὰ κακά τοῦ σκλάβου. Εἶσαι ψεύτης καὶ ἀναντρός σαν κάθε σκλάβος, κι' εἶσαι τὸ θῦμα τῆς ψευτίας καὶ τῆς κολακείας σαν κάθε ἀφέντης. Εἶσαι δυστυχῆς; Καὶ πὼς εἶναι δυνατό νά μὴν εἶσαι; Βέβαια δυστυχῆς εἶσαι, καὶ κακὸς εἶσαι, καὶ ἀνήθικος εἶσαι. Μισοὶ καὶ μιάξεις με ὕαινα. Ἀγαπᾶς καὶ μιάξεις με γεννημένῃ σκύλα. Κλαῖς καὶ μιάξεις με διακονιάρη γραδαρίτη. Γελάς καὶ μιάξεις με σάτυρο. Τὴν τιμὴν σου τὴ θρέφεις με αἷμα. — Κρατᾶς μιὰ κάμα ἢ μιὰ κουμπόρα. — Τὴν πίστην σου τὴν ποτίζεις με αἷμα. Τὴν πατρίδα σου με αἷμα. Τὰ γλέντια σου με αἷμα!... Τὰ παιδιὰ σου εἶναι ἡ δυστυχία σου καὶ εἶσαι ἡ δυστυχία των παιδιῶν σου. Τ' ἀδέρφια σου τὰ θρέφεις με ψωμί βουτηγμένο σὲ φαρμάκι· κι' αὐτὰ σὲ πληρώνουνε με φαρμακερὴν εὐγνωμοσύνη. Εἶσαι μίανη, γίνεσαι σκύλα. Γίνεσαι πεθερὰ, γίνεσαι σχιᾶ... Γενικὸ κολύπημα τυφλῶν σ' ἕνα ὠκεανὸ κατασκοτέινο! — Εἶσαι ἕνα εἶδος μύρου κχίνου, γεμάτος ἀγκάθια, πού σε φυλάνε ἀπ' τὴν καταστροφὴν. Μαύρος ἀπ' ἔξω καὶ ἄσκημος, γεμάτος ἀγκάθια, μύρος κι' ἄσκημος κι' ἀπὸ μέσα, γεμάτος πικρὴ χολή. Φοβερὸς καὶ οἰκτρος συγχρόνως!... Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα πούσαι τυφλός, θεότυφλος!... Ἀλλοίμονο σὲ κείνον πού θὰ πέσει ἀναμεταξὺ σας γυμνὸς ἀπ' ἀγκάθια, τυφλοὶ ἀχινόι μου! Ἀλλοίμονο σὲ κείνον πού θῆρθεῖ κοντὰ σας νά σας πει: ὦ φτωχοί μου ἀδερφοί! Τ' ἀγκάθια σας θ' ἀνατριχιάσουν ἀπὸ ἰερὴ φρίκη. Θ' ἀκουστεῖ μες στὴ σκοτινιά σας